

De Praatvogel

April 2018

Hoge Bomen Vangen Veel Wind

Foto: Dirk Ketting

De nu omgewaaide boom op de hoek Nachtegaallaan / Merelstraat

In dit nummer onder meer:

Verslag jaarvergadering Vogelwijk
Verduurzamen van de Woning
Resultaten Wijkschouw

De Praatvogel is het blad voor en door Vogelwijkers en wordt gefinancierd/ uitgegeven door de Stichting Wijkcomité Vogelwijk. De Praatvogel komt 4 maal per jaar uit en tussentijds komen ook enkele korte Praatvogel-nieuwsflitsen uit. Auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun inbreng en teksten. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden kopij in te korten of niet te plaatsen.

Bijdragen/ingezonden stukken door wijkbewoners worden enorm op prijs gesteld. Deze kunnen worden gestuurd naar redactie@vogelwijk.nl. De deadline voor het insturen van tekst voor de komende Praatvogel is:

1 juli 2018

De Praatvogel is ook in kleur te lezen via:

<http://leiden.vogelwijk.nl>

Foto's staan op internet en kun je bekijken via:

www.picasaweb.com/Praatvogel

Redactie Praatvogel

Rutger Hagen	redactie@vogelwijk.nl
Anneke Donker	rutger.hagen@gmail.com
Cees Meijer	donkeras@xs4all.nl
Mark Peerdeman	cees.meijer@casema.nl
	markpeerdeman@hotmail.com

Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Els de Hullu (voorzitter)	Leeuwerikstraat 35 elshulfredmul@ziggo.nl	071-5157643
Cees Meijer (secretaris)	IJsvogelhof 13 cees.meijer@casema.nl	071-5892848
Gosse Jensma (penningmeester)	Vinkenstraat 8 hetgos68@gmail.com	071-5177546
Thera Stam	v.Eijsingapark 10 fam.r.d.stam@casema.nl	071-5153040
Birte Kristiansen	Leeuwerikstraat 39 birte.kristiansen@xs4all.nl	06-50290482
Dick de Vos	Bosuilstraat 7 dickdevos@me.com	06-22247597

Belangrijke contactgegevens

- ❖ Wijkagent Mick Hoogervorst
0900-8844
<https://twitter.com/wijkagentmick>
mick.hoogervorst@politie.nl
- ❖ Vogelnetwerk
vogelnetwerk@vogelwijk.nl voor burenhulp
- ❖ Gemeente Leiden Servicepunt woonomgeving (incl. grofvuil, containers)
14071 of www.verbeterdebuurt.nl
- ❖ Sociaal Wijkteam, John Witteman, voor zorgvragen
071-5164911 j.witteman@swtleiden.nl
- ❖ Wijkambassadeur Energie, Michiel Janssen;
michiel.janss@xs4all.nl

INHOUD

Praatvogel April 2018

- ❖ Voorwoord
- ❖ Mededelingen en oproepjes
- ❖ Verslag Jaarvergadering
- ❖ Bijeenkomst Duurzame Energie
- ❖ Wijkschouw
- ❖ Preventie Meeuwenoverlast
- ❖ Verenigingen van de Vogelwijk
- ❖ De Leidse Zwanenhoeder
- ❖ Receptenrubriek
- ❖ Bloeiende Boomspiegels
- ❖ De Vogel en de Kat
- ❖ Nieuws van het Wijkcomité
- ❖ Algemeen Beschaafd Leids
- ❖ Wist u dat...
- ❖ Agenda
- ❖ Praatvogel Poëzie

Voorwoord

Het lente in de Vogelwijk en deze lente-Praatvogel is weer goed gevuld zodat u op de hoogte kunt blijven van wat er leeft en speelt in de wijk – en dat is elke keer verrassend veel. Als communicatiekanalen in de wijk gebruiken we behalve de Praatvogel de prachtig vernieuwde website: <https://leiden.vogelwijk.nl> - zie ook het nieuwe deel over duurzaamheid en energiebesparing- , de email, de Facebookpagina Vogelwijk Leiden en de website Nextdoor¹ .

Het wijkcomité is vernieuwd; Ronald Haverman heeft na vijf jaar het voorzitterschap neergelegd. We zullen zijn aanstekelijke enthousiasme en daadkracht missen – heel erg bedankt Ronald! We zijn erg blij met de versterking van Dick de Vos, voor velen een bekende wijkgenoot. Welkom Dick! Ondergetekende, Els de Hullu, is nu voorzitter en Cees Meijer secretaris. Mocht u zin hebben, er is nog plek in het comité. Samenwerken is leuk om te doen, je leert snel veel mensen kennen en het versterkt onze 'mooiste wijk van Nederland' (zoals Ronald altijd benadrukte).

In deze Praatvogel het verslag van de jaarvergadering, een bijdrage over huiskatten en tuinvogels, een verslag van de avond over duurzaamheid en het boeiende rapport van Erfgoed Leiden over energiebesparing², en natuurlijk nog veel meer. U kunt ook lezen hoe u een stukje gemeentegroen kunt adopteren en onderhouden om de wijk nóg mooier te maken.

Terwijl buiten de kinderen op het veld spelen en de vogels in de bomen nestjes bouwen, denkt het wijkcomité al na over het wijkfeest 2018. Op 1 september hopen we weer een leuk feestje te organiseren met veel helpende handen; mogelijk wordt de locatie de speeltuin. In het zomernummer van de Praatvogel hoort u er meer over.

Tot ziens,

Els de Hullu

Voorzitter Stichting Wijkcomité Vogelwijk

¹ Als u nog geen lid bent van Nextdoor: vraag een uitnodiging aan burens die al deelnemen en stel in uit welke wijken u berichten wilt lezen.

² In dit rapport kunt u lezen wat er qua energiebesparing mogelijk is voor de huizen in deze wijk. Zie: leiden.vogelwijk.nl/duurzaam.

Mededelingen en Oproepjes

Nieuwe Wijkambassadeur Energie – Erfgoed Leiden

Beste buurtgenoten,

Eind vorig jaar heb ik met Erfgoed Leiden gesproken over isolatiemaatregelen. Wat zouden zij aanraden om de oude woningen in de Vogelwijk energiezuiniger te maken? Om hier een goed antwoord op te kunnen geven, heeft Erfgoed verschillende woningen in de buurt bestudeerd. Op de bijeenkomst over zonnepanelen en energiebesparing in de Speeltuin eind januari, hebben we al een korte presentatie gekregen van de voorlopige resultaten. Nu is het volledige rapport beschikbaar op de website van de buurt: leiden.vogelwijk.nl/duurzaam. In het rapport staan verschillende maatregelen beschreven die kunnen helpen om de woning energiezuiniger te maken.

Het rapport helpt om te bepalen welke maatregel je wilt nemen. Maar tegelijkertijd komt er een aantal nieuwe vragen naar voren. Wat gaat dit kosten? Wat levert het op? Wie is een betrouwbare aannemer die deze klus wil doen?

Michiel Janssen (zie colofon), per 1 april de nieuwe wijkambassadeur voor het Boerhaave district waaronder onze wijk valt, gaat zorgen dat al deze vragen op een gestructureerde manier worden beantwoord. Hierdoor worden keuzes makkelijker en inzichtelijker. Hoe dat in zijn werk gaat, zullen jullie de komende tijd van hem horen. Heb je tussentijds vragen of interesse in een bepaalde maatregel? Neem dan contact op met Michiel. Voor vragen over het rapport kan je terecht bij Erfgoed Leiden.

Helaas kan ik zelf niet aanblijven als wijkambassadeur vanwege het afronden van mijn studie, maar ik heb er alle vertrouwen in dat Michiel deze taak op een goede manier vervult.

Warme groet,

Thibaut Visser

Nieuwe Lantarens in de Wijk

De gemeente Leiden vervangt de komende tijd de armaturen van de straatlantarens in onze wijk. Ze zijn volgens de gemeente op leeftijd en aan vervanging toe.

De nieuwe armaturen krijgen energiezuinige LED-verlichting, zodat Leiden ook op dat gebied duurzamer wordt. Ze stralen bovendien minder strooilicht uit, waardoor het licht beter op de plek komt waar dit moet komen. De lichtmasten zelf zijn nog niet aan vervanging toe. De nieuwe armaturen worden dus op de bestaande lichtmasten gemonteerd. De gemeente is nu bezig met de voorbereidingen. Het is nog niet bekend wanneer de nieuwe armaturen er komen.

Geen Gietijzer

In onze wijk is indertijd gekozen voor functionele materialen, zoals ook elders in vergelijkbare Leidse woonwijken. De koperen 'Leidse lantaarns' en bijbehorende gietijzeren lichtmasten worden alleen toegepast binnen de singels en enkele straten daarnaartoe. Dit is door de raad zo besloten. Dit type zal bij vervanging van de lichtmasten dus niet in onze wijk worden geplaatst.

Bijtende Brievenbussen

Samen met de andere leden van het Wijkcomité hebben we de papieren uitnodigingen voor de jaarvergadering huis aan huis bezorgd. Deze zijn gedrukt op een flodderig A-4tje van dertig grams papier, want het mag natuurlijk niks kosten. Ik vind het wel leuk om lekker door de wijk te lopen en bovendien wordt mijn nieuwsgierigheid bij het bezorgen mateloos bevredigd, want je kunt overal ongelimiteerd naar binnen gluren. Maar die brievenbussen! De bussen van mensen die het authentiek willen houden met een gleuf van drie millimeter breed in een brok hardsteen, zijn het ergste. Maar ook die met zo'n koperen retroklep met een sterke veer, die meteen in je vingers bijt als je die dertiggramsflodder er tussen probeert te duwen. Of die weerbarstige borstels tegen de tocht, die sommigen achter hun gleuf hebben aangebracht. Of een voordeur met ramen tot net boven de stoep, met nog zo'n dertig centimeter hout en daarin een brievenbus waar je met moeite op je knieën iets in kunt stoppen. Natuurlijk worden er ook waakse honden in de hal achter die voordeur gehouden, omdat ze anders op het bankstel gaan liggen kwijlen, denk ik dan boosaardig.

Weten jullie wat het ergste is: dat je op je knieën moet liggen om die prop met de agenda van de wijkvergadering in een brievenbus te wurmen, de klep je handen tot bloedens toe afklemmt, de weerborstels je A-4tje net zo hard terugduwen als jij het erin probeert te stoppen en er intussen een valse bullebijter grip op je vingers probeert te krijgen.

Oh ja, deze Praatvogel heb ik ook bezorgd, want ook de redactie heeft dat werk verdeeld.

Maar het wel leuk om een excuus te hebben om door de wijk te lopen.

Cees Meijer

Even een lapje over de Zonnepanelen

In deze tijd van het jaar haal je het meeste rendement uit je zonnepanelen. En als je de opbrengst optimaal wilt hebben, moet je nu het dak op om ze te poetsen. Het helpt echt als je ze tweemaal per jaar schoonmaakt.

De Speeltuin is Vernieuwd

Met een gezellige nieuwjaarsborrel is na een grote renovatie de speeltuin Vogelenvijk heropend. De hele speeltuin is opgeknapt en een groot aantal speeltoestellen is vervangen door gloednieuw materiaal. Begin april is dit verder nog aangevuld met nieuwe zit- en lummelbanken waar je lekker kunt zitten (of lummelen) als de kinderen druk aan het spelen zijn.

Storm in de Wijk

De storm, die donderdag 18 januari over ons land raasde, is ook onze Vogelwijk niet ongemerkt voorbij gegaan. Niet alleen vlogen er afvalcontainers over de straat, maar ook dakpannen moesten het ontgelden. Op de Nachtegaallaan legde een zwarte els het af tegen de krachtige zuidwestenwind, met windstoten van soms wel 120 kilometer per uur. De laan is nog even met linten afgezet, maar de mannen van de gemeente hebben de boel binnen de kortste keren opgeruimd. Na een paar uur lag de boom in mootjes langs de kant. Hoewel het een heel gevaarte was, heeft de kolos in zijn val niets beschadigd en er waren op dat moment gelukkig ook geen mensen in de buurt. Alleen het vee in het Land van Bremmer stond wat schaapachtig te kijken, maar dat doen ze altijd...

Cees Meijer

Concerten in de Waterlelie

Zondagen aanvang om 13:30 tot 15:30. Muziekpaviljoen van de Leidse Hout.

6 mei	Stageband van Show- & Marchingband Amigo Leiden
13 mei	Sing in tune + Muziekcentrum Leiden Noord
20 mei	The Prevaricators (jazz)
27 mei	Harmonie Voorschoten
3 juni	The Looters (almost bigband)
10 juni	Podiumorkest muziekvereniging Concordia
17 juni	Harmoniekapel Werkmans Wilskracht
24 juni	Leids Harmonie Orkest
1 juli	Koorschool Utopa + Jeugd Symfonie Orkest Rijnstreek
15 juli	Aisling (Ierse en Schotse folk)

Verslag Jaarvergadering

Cees Meijer, Secretaris Wijkcomité

Verslag Jaarvergadering Vogelwijk 2018 Dinsdag 6 maart 2018 in het Vogelnest

Aanwezig: 25 personen
Afwezig met bericht: Dick de Vos

1. Opening en welkom

Door de voorzitter, Ronald Haverman

2. Het verslag van 2017

Het verslag van 14 maart 2017 wordt met complimenten goedgekeurd.

3. Vaste activiteiten

a. Wijkfeest

Ongeveer 230 wijkbewoners bezochten vorig jaar ons wijkfeest, waaronder heel veel kinderen die fanatiek in de estafette liepen en druk gebruik maakten van het springkussen. Dankzij het zonnige weer en al die kleurige picknickkleedjes leek het veld bijna een impressionistisch schilderij van Renoir. Deze kleedjes zagen we voor het eerst op het wijkfeest en wat het wijkcomité betreft, moeten we die er vooral inhouden. We kunnen terugkijken op een heel geslaagd wijkfeest: het weer was fantastisch, de sfeer was goed, de opkomst weer groter dan vorig jaar, de bar draaide een super omzet en alle culinaire eilanden waren aan het eind van de avond (of soms al eerder!) uitverkocht.

Veel dank aan allen die hebben meegewerkt! Maar vooral veel dank aan Ronald en Floris Haverman die in 2017 voor het laatst de organisatie voor hun rekening hebben genomen.

We zoeken nog steeds opvolgers! Het gaat vooral om de coördinatie, want je hoeft het niet alleen te doen: je wordt door een ervaren team bijgestaan.

Kees van Aarsen stelt nog voor om het wijkfeest in de speeltuin te houden. Dat is eenvoudiger en vroeger werd het daar ook gedaan. We hebben daar geen vergunning nodig en hoeven niet met stoelen en tafels naar het veld en terug te slepen.

b. Nieuwjaarsborrel

Deze werd goed bezocht. Dit jaar hadden we het achterdeel van de zaal voor de kinderen open, die met veel enthousiasme van het springkussen gebruik hebben gemaakt. Mogelijk heeft dat de opkomst bevorderd.

c. *Opruimen Bos van Bosman*

Het lijkt raar, maar het Bos van Bosman wordt steeds schoner. Er valt minder dan vroeger op te ruimen. Er is nog even overwogen om het concept te veranderen, maar het wijkcomité heeft besloten dit te laten zoals het is want het is een erg leuke en vrolijke traditie vanuit de wijk. Het is heel leuk om te weten dat de mannen van de gemeente erg enthousiast over ons zijn. Wij zijn de enige wijk waar de bewoners niet alleen toekijken, maar meedoen!

d. *Kerstdiner*

Dit diner is nu voor het derde jaar georganiseerd en het was weer een geanimeerde en erg geslaagde bijeenkomst. Adrie Lodder zegt dat er nu precies genoeg mensen aanwezig waren, want het moet ook niet te groot worden. Met dank aan degenen die het hebben georganiseerd.

e. *Kunst- en tuinenroute*

Het weer was helaas slecht, waardoor de opkomst minder was dan verwacht. Dat is jammer, want het is een erg leuk initiatief.

f. *Vogelnetwerk*

De koffieochtenden van het Vogelnetwerk lopen goed en er zijn regelmatig boeiende sprekers.

Nel Bennebroek noemt als voorbeeld de ochtend waar bewegen en valpreventie aan de orde zijn geweest.

Nel wijst vervolgens op een bijeenkomst over verkiezingen in het Volkshuis. Dick de Vos heeft daarvan gezegd dat de meeste wijken wel wat op dat gebied organiseren. Wellicht kunnen wij dat over vier jaar bij de volgende verkiezingen doen.

Theo Gijzenij wil de volgende verkiezingsavond wel organiseren. Volgens Ruud Stam wonen wij in een wijk waar weinig politiek interessante zaken spelen. Maar we moeten ook om ons heen kijken: de infrastructuur in de omgeving, het Bio Sciencepark dat een belangrijke factor voor Leiden is en de drukte op de Wassenaarseweg.

Gigi van Rhee meldt de presentatie door het Burgerpanel Leiden Centraal Park van de Burgervisie Leiden, op 9 maart 2018. Deze visie gaat over het gebied rond Leiden Centraal en is tot stand gekomen in bijeenkomsten met o.m. burgers, politieke partijen, NS, Rover enz. Zie ook op Nextdoor.

4. **Financieel jaarverslag**

Gosse, onze penningmeester licht de financiële stukken toe.

2017 was een goed financieel jaar. Omdat onze reserves wat groot werden, waardoor de gemeentelijke subsidie zou worden gekort, hebben we wat activiteiten ondernomen om dit te ondervangen (het plafond is € 2500)

De prijzen van de drank bij het wijkfeest zijn naar beneden bijgesteld en we hebben twee gaskomforen voor het wijkfeest aangeschaft. De extra editie van de Praatvogel, ter gelegenheid van de Tuin- en kunstroute, drukte ook op de begroting.

De kascommissie (Folkert Buis en Trudi Kraan) heeft bij de controle van de kas geen onregelmatigheden geconstateerd en dechargeert het bestuur.

Uit de zaal wordt aangegeven door Ronald Daalmeijer dat er bij de gemeente lijsten met adressen zijn, waarop de subsidie is gebaseerd. (Deze is € 0,83 per inwoner) Mogelijk levert een hertelling van het aantal wijkbewoners een verhoging van de subsidie op.

5. Bestuurswissel

Ronald Haverman treedt af als voorzitter van het comité en zal ook geen lid meer blijven. Hij neemt daarom afscheid tijdens deze jaarvergadering. Ronald is nu vijf jaar voorzitter en vindt dat het tijd is voor iets anders. Hij vindt dat het goed is dat er regelmatig nieuwe mensen in het comité zitten. Hij dankt iedereen voor de leuke samenwerking. Het werk voor de mooiste wijk van Leiden was dankbaar en belangrijk. Els zegt dat we zijn jeugdige elan gaan missen.

Els de Hullu volgt Ronald op als voorzitter. Zij zal dit werk een jaar doen, want ook Els pleit voor verjonging. Els is dan acht jaar lid geweest van het wijkcomité.

Cees Meijer volgt Els op als secretaris. Als nieuw lid treedt Dick de Vos aan. Het wijkcomité bestaat nu uit.

- Els de Hullu, voorzitter
- Cees Meijer, secretaris
- Gosse Jensma, penningmeester
en
- Birte Kristiansen
- Thera Stam
- Dick de Vos
als gewoon lid

6. Wijkschouw

Els kijkt terug op een wijkschouw waar veel aan de orde is geweest. Intussen is er zelfs al een aantal zaken door de gemeente uitgevoerd.

Ook zijn er tijdens de schouw ideeën ontstaan over acties die we als bewoners zelf kunnen oppakken, zoals een beplantingsplan. Een voorbeeld daarvan zijn de 'oortjes' op de hoeken van de Lijsterstraat. In plaats van het saaie groen, zouden daar mooie bloeiende planten kunnen staan. We zoeken mensen die het leuk vinden dit te onderhouden. Een ander voorbeeld zijn de boomspiegels, de grond rond een boomstam. Adopteer zo'n boomspiegel! Zet bijvoorbeeld stokken met mooi bloeiende kapucijners tegen de stam. Ze staan boven de hondenplashoogte, dus je kunt ze ook nog eten.

Elders in deze Praatvogel vind je meer informatie over de wijkschouw en vervolgcacties.

7. Nieuweroord

Ruud Stam vertelt over de laatste ontwikkelingen rond Nieuweroord. Zo zijn de linden de afgelopen dagen verhuisd naar de Wassenaarseweg en het voormalige tennisveldje. Een enorme klus met bomen van ruim veertien meter.

De afgelopen maanden is er in twee sessies met wethouder Laudy onderhandeld over het heien. Heien is desastreus voor de bebouwing in de wijk. De wethouder heeft er begrip voor en de fundering wordt nu geboord. De meerprijs daarvan bedraagt vier ton. Verder is er gesproken over de toegangsweg aan de zijde van het Bos van Bosman en het pad bij het Van Eysingapark, dat in het gedrang dreigt te komen. De verlichting op de oprijlaan wordt zacht en de armaturen minder hoog geplaatst dan gebruikelijk. De oprijlaan wordt niet in asfalt, maar in steen uitgevoerd. De parkeervlakken krijgen open tegels, die het regenwater kunnen afvoeren.

8. Duurzame Vogelwijk & zonnepanelen

We hadden een nuttige en drukbezochte bijeenkomst over duurzaamheid en zonnepanelen. Een verslag is elders in de Praatvogel te vinden.

Gijs van Santen kan eventueel in je huis meten welke apparaten energie verslinden.

Thibaut Visser heeft warmtefoto's gemaakt, die energielekkages aan het licht brengen. Maar dan moet het buiten wel koud zijn.

Ronald vertelt dat Nieuweroord gasvrij en energieneutraal wordt ingericht. Eigenaren kunnen een warmtepomp huren of kopen. De bewoners hebben dus geen energiekosten meer.

Heb je zelf geen ruimte voor zonnepanelen, dan kun je deze huren bij het Rijnlands Revalidatiecentrum of op de gymzaal bij het Leidse Hout.

Kijk vooral op de websites van het project Zon op Leiden en op onze eigen Leiden.Vogelwijk.nl/Duurzaam.

9. Rondvraag

- De penningmeester van de Ondernemersvereniging meldt dat er veel overleg met de gemeente is over de Rijnsburgerweg.
- Er wordt voorgesteld de Praatvogel ook bij de appartementen aan de andere zijde van de Wassenaarseweg te bezorgen. Volgens de statuten van de Vogelwijk vallen deze echter buiten de wijk.
- Kees van Aarsen meldt dat hij alle WOZ-bedragen van de Vogelwijk heeft opgezocht en op de website heeft geplaatst.
- Herman van der Kooij en Trudi Kraan doen weer een oproep alert te blijven op meeuwenoverlast. Zij organiseren weer de jaarlijkse bijeenkomst over preventie van meeuwenoverlast in de wijk, namelijk op dinsdag 3 april a.s. 20.30 uur in de Vinkenstraat 10. Zie ook elders in deze Praatvogel.

NB zie colofon deze Praatvogel wanneer u mij opmerkzaam wilt maken op onjuistheden in dit verslag.

Nog even:

Wie wil wijkfeest 2018 coördineren? Zeer dankbare klus om zo'n breed gewaardeerd feest mogelijk te maken. Vele mensen helpen je om er een succes van te maken.

Bijeenkomst Duurzame Energie

Cees Meijer

De bijeenkomst op 22 januari over duurzame energie en zonnepanelen in de Vogelwijk was een groot succes. Ruim veertig belangstellenden waren afgekomen op deze bijeenkomst, die het wijkcomité Vogelwijk, samen met wijkambassadeur duurzaamheid Thibaut Visser, in het Vogelnest organiseerde. Vera Kuijpers van Erfgoed Leiden en omstreken vertelde over de duurzaamheidsscan die in de Vogelwijk is gedaan en had een groot aantal tips. Vervolgens kwam Gosse Jensma aan het woord. Hij is lid van het wijkcomité en Vogelwijk-zonnepaneel-expert. Johan van Haastrecht vertelde namens leverancier Solar Leiden wat kan (bijna alles) en welke zonnepanelen het beste scoren.

Leiden heeft tot doel in 2015 energieneutraal te zijn en heeft vele initiatieven in gang gezet om dit te realiseren. Thibaut Visser is sinds 2016 onze wijkambassadeur duurzaamheid. Binnen het project Ga Goed Leiden heeft hij tot taak een verduurzamingsslag door de bewoners voor elkaar te krijgen.

Vera Kuijpers van Erfgoed Leiden hield een inspirerende presentatie over 'isolerende maatregelen op maat' voor de woningen in de Vogelwijk, waar de meeste huizen tussen 1926 en 1928 zijn gebouwd.

Vera vertelde onder meer dat energiezuinig wonen in een oud pand niet onmogelijk is. Sterker nog: juist in oude gebouwen zijn grote winsten te behalen. Erfgoed Leiden en Omstreken is al jaren actief met het verduurzamen van gebouwd erfgoed. Deze organisatie adviseert op het gebied van energiebesparing, vergunningen en beschikbare subsidies.

Omdat de huizen in de Vogelwijk veelal uit dezelfde periode stammen, zijn er veel standaardelementen aanwezig. Daardoor kon Erfgoed Leiden met een scan bij vijf huizen al zien wat beter kan en hoe dat kan worden aangepakt.

Isoleren en Ventileren

Aan de huizen in onze wijk valt heel veel te isoleren. Dat levert niet alleen besparing in geld op, maar het wordt ook comfortabeler. Zo kun je met een goede vloerisolatie van glaswol en dampdichte folie in de kruipruimte zowel kou als optrekkend vocht bestrijden. Ook is een laag schelpen effectief, alleen moet de ruimte dan minimaal veertig centimeter diep zijn. Denk ook aan spouwmuurisolatie en het isoleren van de kozijnen. De spouw moet dan wel minimaal 4 centimeter breed zijn. Let er wel op dat het aanpassen van de buitenzijde van de kozijnen vergunningplichtig is.

Isoleren is één ding, maar we moeten niet vergeten ook te ventileren. Onze woningen bevatten relatief veel vocht, waardoor het huis minder snel opwarmt en koud aanvoelt. Als je goed ventileert, is je huis ook sneller comfortabel.

De radiator van de centrale verwarming levert stralingswarmte, maar vloerverwarming is constanter. In onze huizen voldoet ook een convector met omkisting erg goed, want deze werkt met luchtwarmte.

Buurtinitiatieven en Subsidie

In het wijkcomité hebben we geconstateerd dat op heel veel huizen in onze wijk al zonnepanelen liggen. We behoren daarmee misschien wel tot de 'groenste' wijken van Leiden. Maar nog niet alle huizen hebben al een eigen energievoorziening. Wil je ook zonnepanelen, dan moet je ze eigenlijk in april op je dak hebben liggen, is de boodschap van Gosse Jensma: in het voorjaar leveren de zonnepanelen namelijk de meeste energie. Weet dat de panelen al in een halve dag zijn gelegd. Gosse heeft een enorme ervaring met zonnepanelen en kan dan ook heel veel vragen beantwoorden als het gaat over bijvoorbeeld het voorkomen van bliksemschade, schoonmaak (eenmaal in de vijf jaar), opbrengst enzovoorts. Gosse houdt een warm pleidooi voor samenwerking. Dat onderstrepen ook Thibaut en Vera. Omdat de gemeente onze wijk in 2035 aardgasvrij wil hebben, moeten we naast energieopwekking, ook denken aan andere vormen van verwarming. Zo is bijvoorbeeld een luchtwarmtepomp een interessant alternatief. Met een luchtwarmtepomp haal je warmte uit de buitenlucht. Zodra het buiten warmer is dan vier graden, verwarmt de warmtepomp je woning. Daardoor hoef je veel minder gebruik te maken van de cv-ketel en bespaar fors op het gasverbruik voor verwarming. Een dergelijke pomp vraagt wel energie, die je weer uit je zonnepanelen kunt halen.

Verder kun je denken aan bodemwarmte, die bij ons in de buurt al door particulieren wordt gebruikt. Het plaatsen van collectieve warmtepompen zou natuurlijk een heel mooi buurtinitiatief kunnen zijn.

Buurinitiatieven zijn ook interessant omdat de gemeente ze wil subsidiëren. Eind maart is duidelijk hoe dit werkt. We houden jullie op de hoogte.

De Man van de Praktijk

Thibaut vertelt dat de gemeente lokale leveranciers heeft vergeleken en dat Solar Leiden daar als beste uitkwam. Zij worden door de gemeente als dé leverancier aanbevolen en geven binnen Leiden een korting van 10%. Johan van Haastrecht van dit bedrijf heeft de afgelopen acht jaar al heel veel panelen op Leidse woningen geplaatst en kan daardoor heel goed vanuit de praktijk vertellen. Solar Leiden heeft vier panelen als huiskamer uitgekoken, waarvan niet alleen de kwaliteit en opbrengst goed is, maar waarvan ook het hele productieproces traceerbaar is. Het bedrijf geeft een opbrengstgarantie en betaalt de afnemer terug als de resultaten tegenvallen. Veelal is na 25 jaar nog 80% van het vermogen aanwezig. De panelen krijgen een garantie van tien jaar en de omvormers 12 jaar.

Duurzame Initiatieven in de Vogelwijk

Het wijkcomité gaat samen met de beheerder van de website www.vogelwijk.nl een pagina opzetten met een overzicht van de duurzame initiatieven in onze wijk. Maar ook van de tips over duurzaam wonen van Erfgoed Leiden, zonnepanelen op je dak, stroom besparen en Zon op Leiden.

Op de webpagina komen onder meer links naar blogs, artikelen enzovoorts. Een soort 'homepagina' voor een duurzame Vogelwijk. Op Nextdoor verwijzen we naar de pagina als er weer nieuwe informatie op staat.

Websites

www.vogelwijk.nl

www.degroenemenukaart.nl

www.energiesubsidiewijzer.nl

www.duurzaambouwloket.nl

Wijkschouw

Cees Meijer

Vrijdag 2 februari hebben we met dertien bewoners samen met de gemeente in onze wijk een wijkschouw gedaan. Het regende en het was koud, maar bovenal heel erg nuttig. We hebben het groen, bomen en bestrating in de wijk kritisch onder de loep genomen en de mannen van de gemeente hebben al onze suggesties en wensen genoteerd. Natuurlijk kan niet alles worden gehonoreerd, maar onze inbreng werd serieus genomen en we zijn met een positief gevoel uit elkaar gegaan.

In 2016 introduceerde de gemeente een nieuwe aanpak voor het onderhoud van de directe leefomgeving van bewoners. Uitgangspunt is dat straten en stoepen, groen en speelplekken in orde zijn, en dat er voldoende prullenbakken in de buurt staan. Overbodig gebleken straatmeubilair, speeltoestellen en struiken worden weggehaald, zodat er ruimte ontstaat voor

initiatieven van bewoners zelf. Wethouder Paul Laudy: "Het idee is: wij verzorgen het basisniveau van de openbare ruimte, u mag voor 'plus' gaan en krijgt de ruimte om dat te realiseren."

Samen aan de Slag

Samen aan de slag dus. En met die samenwerking in het achterhoofd, gingen we met de gemeente op pad. Ben Honsbeek en Nick Kooreman, respectievelijk de wijkbeheerder en de onderhoudscoach, vertellen dat zij al twee jaar eenmaal in de week een wijkschouw in Leiden doen. Zowel Ben als Nick zijn enthousiast over onze Vogelwijk, die zij als heel bijzonder ervaren. We startten bij de restanten van de zwarte els aan het begin van de Nachtegaallaan, die bij de laatste storm is omgewaaid. Vervolgens liepen we in zo'n anderhalf uur onze wijk door.

Nieuwe Schelpenlaag

De els had in zijn (tja, boom is mannelijk, maar els...) val nogal wat schade aangericht aan de buurboom en de gemeente bekijkt of die boom met wat snoeiwerk weer in evenwicht is te brengen. Ook had de els een forse deuk geslagen in het hekwerk rond de aanbiedplek voor afvalcontainers. Omdat die hekken op de Nachtegaallaan er allemaal wat gammal bijstaan, wordt daarvoor naar een wat beter en aantrekkelijker alternatief gezocht. Een haag bijvoorbeeld, die de containers ook nog wat luwte biedt, zodat ze niet bij de eerste zucht wind over straat waaien.

De betonnen paaltjes op de hoeken van de Nachtegaallaan worden aan de bovenzijde geschilderd, zodat ze in het donker beter zichtbaar zijn. Ook worden de sloten schoongemaakt en het pad dat langs de speeltuin naar Endegeest loopt, krijgt een verse schelpenlaag. Verder bekijkt de gemeente of de populieren bij het pad langs de speeltuin kunnen worden gesnoeid.

Adopteer je eigen Boomspiegel

We hebben de gemeente er op gewezen dat er hier en daar bomen ontbreken waar ze oorspronkelijk wel stonden. Verder zijn er bomen die er heel triest uitzien. Daarvan zegt de gemeente dat bomen die nog voor 20% levensvatbaar zijn, niet worden geroid. Verschillende bewoners zouden ook graag zien dat er in plaats van de stenen 'druppels' op de Roodborststraat, bomen worden geplant. De open plek rond de bomen, de zogenaamde boomspiegels, zien er heel verschillend uit: van heel troosteloos tot in een verregaande staat van vertroeteling, omdat bewoners zich er over hebben ontfermd. Dat laatste vindt iedereen een goed idee. Adopteer je eigen boomspiegel! Als dat idee je aanspreekt, moet je daar beslist eens met je burens over praten. Want het is natuurlijk wel zo leuk om het samen te doen.

Bewoners vinden dat de groene hoeken van de Lijsterstraat er slecht onderhouden uitzien. Niet alleen lopen er 'olifantenpaadjes' door, maar het is gewoon een woestijn.

Op het centrale veld zijn er heel wat lege plekken in de begroeiing. Het was dan ook een hartenkreet om daar wat aan te doen. Volgens de bewoners moeten daar vooral besdragende struiken komen die vogels aantrekken. Iemand vraagt of het mogelijk is dat de linden die bij Nieuweroord weg moeten, worden overgeplant naar dit centrale veld.

Struikelblokken

Hier en daar liggen de trottoirtegels zo schots en scheef dat ze tot struikelpartijen kunnen leiden. De afdeling bestrating van de gemeente is daarover al ingelicht en gaat ermee aan de slag. Ook het straatwerk naast verschillende boomspiegels wordt aangepakt. Een grote ergernis vormt het bladafval in goten en in dode hoeken. De gemeente gaat daar beter vegen en er komt volgend jaar een bladkorf op onder meer de IJsvogelhof.

De sloten bij de ingang van het Van Eysingapark worden ook schoongemaakt, want deze liggen zo vol met blad dat de doorstroming wordt belemmerd.

De bal ligt nu voor een groot deel bij de gemeente, maar we moeten ook samen aan de slag!

Preventie Meeuwenoverlast

Trudi Kraan & Herman van der Kooij

Ook dit jaar hebben we ons met enkele buurtgenoten gebogen over de vraag hoe we overlast door meeuwen kunnen tegengaan. Daartoe was er op 3 april jl. een bijeenkomst ten huize van Trudi Kraan en Arnold Oostveen, waar zeventien wijkbewoners aanwezig waren.

De belangrijkste preventieve maatregel is om meeuwen te verstoren die een nest willen bouwen op één van de aantrekkelijke platte daken in de wijk of tussen schoorstenen en schuine daken. Dit kunnen we bereiken door tussen nu en begin juni regelmatig het dak op te gaan. En weer een tweede periode begin juli. Om dit uit te voeren is er sinds enkele jaren per straatdeel een contactpersoon, die of zelf het dak op gaat of ervoor zorgt dat een ander uit dat straatdeel het dak op gaat. De afgelopen jaren heeft dit duidelijk geleid tot minder overlast van schreeuwende en agressieve meeuwen.

We hebben op 3 april de lijst met contactpersonen besproken, gecorrigeerd en aangevuld. Ook is afgesproken dat de contactpersonen even langs gaan bij mensen die nieuw in hun straatdeel zijn komen wonen, om toestemming te vragen om op hun dak te lopen. En dat ze een 'vervanger' regelen als ze de komende tijd met vakantie gaan. De lijst met contactpersonen staat hieronder en komt te hangen in het kastje bij de brievenbus aan het begin van de Lijsterstraat.

NB: er is nog een contactpersoon nodig voor de 'lange Merelstraat even'. Wie biedt zich aan?!

Oproep: houd a.u.b. elkaars daken in de gaten! Ziet u meeuwen op een dak, wilt u dan de contactpersoon inschakelen?

Als u andere vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met Herman van der Kooij via het e-mailadres: h.v.d.kooij5@kpnplanet.nl.

Laten we er met elkaar voor zorgen dat onze wijk ook deze zomer leefbaar blijft!

Ter informatie:

- Meeuwen bouwen in april hun nesten en leggen in mei hun eieren: 2-3 stuks
- Soms hebben ze een 'tweede leg' in juli.
- Ze broeden ongeveer 21 dagen. Tijdens deze broedperiode zijn ze rustig. Als je dan niets hoort, is dat niet geruststellend, maar verdacht!
- Wanneer de kuikens eenmaal geboren zijn, worden de ouders heel waakzaam en luidruchtig.
- Naarmate de kuikens groter worden, worden de ouders steeds agressiever.
- Meeuwen keren graag naar hun oude nest terug.
- Bovendien kunnen ze 30 jaar oud worden.

Overzicht contactpersonen Meeuwenalert Vogelwijk 2018

Hieronder ziet u een overzicht van de contactpersonen per straat.
De lange straten liggen vanaf de Rijnsburgerweg de wijk binnenkomend rechts,
de korte links. Wat de Lijsterstraat en de Nachtegaallaan betreft wordt ook
geteld vanaf de Rijnsburgerweg. Mocht u dus meeuwenactiviteit signaleren op
een dak, wilt u dan de contactpersoon of mij waarschuwen?

Herman van der Kooij 071 5175115 / 06 20463311 , Vinkenstraat 6

Blauwe Vogelweg

Geheel Gosse Jensma Vinkenstraat 8

Bosuilstraat

Geheel Jan van Doggenaar Bosuilstraat 1

Groene Spechthof

Geheel Barend Truijen Bosuilstraat 5

Leeuwerikstraat

Lang oneven Mick Oorthuyzen Leeuwerikstraat 27

Lang even Mick Oorthuyzen Leeuwerikstraat 27

Kort oneven Ellen de Groot Leeuwerikstraat 1

Kort even Jaap Mels Leeuwerikstraat 2

Lijsterstraat

1ste stuk Betty Kersbergen Lijsterstraat 4

2^e stuk oneven Jan van Campen Lijsterstraat 19

2^e stuk even Herman van Klaveren Lijsterstraat 16

3^e stuk oneven Louis Zwager Lijsterstraat 29

3^e stuk even Arjan te Pas Lijsterstraat 30

Merelstraat

Lang oneven Mirjam van den Brink Merelstraat 17

Lang even **Vacature!!!!**

Kort oneven Inno Frencken Merelstraat 9

Kort even Inno Frencken Merelstraat 9

Mezenstraat

oud Ben Schippers Mezenstraat 7

nieuw oneven Cees Meijer IJsvogelhof 13

nieuw even Jan van Doggenaar Bosuilstraat 1

Nachtegaallaan

1ste en 2^e stuk Friso van der Meulen Nachtegaallaan 5

3e stuk Freek Bleeker Nachtegaallaan 12

Roodborststraat

Lang oneven Theo Veld Roodborststraat 41

Lang even Arie Andeweg Roodborststraat 28

Kort oneven Jan Minjon Roodborststraat 9

Kort even Yavuz Ariyurek Roodborststraat 4

Vinkenstraat

Oud Gosse Jensma Vinkenstraat 8

Nieuw Marcel Denis Vinkenstraat 9

IJsvogelhof

Geheel Cees Meijer IJsvogelhof 13

Mytyschool en Revalidatiecentrum

Geheel Els de Hullu Leeuwerikstraatstraat 35

Vereinigingen van de Vogelwijk

Rutger Hagen

Vogelwijkers sporten, musiceren en spelen wat af, vaak in verenigingsverband. Maar bij welke verenigingen doen zij dat precies, en hoe zien die eruit? Deze rubriek behandelt elke keer één bepaalde tak. We vervolgen deze serie met hoogstwaarschijnlijk de eerste culturele bezigheid van onze voorouders die nog steeds een grote populariteit geniet: Zang.

Leiden kent 49 zanggroepen die zich hebben aangesloten bij de Contactgroep Leidse Koren. Nagenoeg elk repertoire wordt wel ergens gezongen, variërend van moderne popmuziek tot klassieke stukken in Latijn. Nieuwsgierig geworden? Op <http://www.leidsekoren.nl> kunt u veel informatie vinden waaronder een concertagenda en een heuse marktplaats voor zangers. Twee koren zijn zeer met de Vogelwijk verbonden, Vogel Vocaal en de Raadsvogels. Hoewel beide koren openstaan voor leden van buiten de wijk is er een groot contingent Vogelwijkers actief. Hieronder introduceren beide verenigingen zich:

De Raadsvogels Jenke Goudriaan

Zangkoor De Raadsvogels is een dameskoor waar het plezier in zingen voorop staat. Het is in 2005 opgericht ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de Raadsherenbuurt in Leiden.

Zangkoor De Raadsvogels heeft sindsdien de vleugels uitgeslagen naar de naburige wijken en telt nu ook leden uit Oegstgeest en Warmond.

Het koor repeteert eens in de twee weken op woensdagavond van acht tot tien uur in de aula van de openbare basisschool Woutertje Pieterse. Iedereen kijkt uit naar deze avonden, want een avond zingen geeft ontspanning en plezier. Wij zingen meerstemmig a capella.

Het Repertoire

De raadsvogels zingen licht klassiek in vele talen. Met dit programma maakt het koor een reis in de tijd, van de Middeleeuwen tot vandaag en neemt de toehoorders mee naar vele landen. Van een traditioneel middeleeuws drinklied tot een klein stukje opera van Georg Friedrich Händel. Van het heftige Engelse 'As torrents in summer' tot het lieflijke Indiaanse 'Evening rise'. Ook hebben wij een uitgebreid kerstrepertoire en zijn we nu bezig met het inoefenen van nieuw repertoire uit de Romantiek.

Nieuwe Dirigent

Na ruim tien jaar heeft zangkoor De Raadsvogels afscheid genomen van dirigent Arnold van Rheenen. Hij is niet meer in de gelegenheid om het koor te begeleiden vanwege zijn nieuwe baan als conservator en manager van het museum Paulina Bisdom van Vliet in Haastrecht. Overigens, het is een absolute aanrader om dit museum te bezoeken!

Het koor heeft hierdoor de koppen bij elkaar gestoken en geconstateerd dat alle leden toch wel heel erg graag door willen gaan met het koor. Er is inmiddels een nieuwe dirigent gevonden in de persoon van Peter Scheele. Het werken met hem is een feest. Omdat hij zelf ook zanger (bas/bariton) is kan hij alle stemmen voorzingen en iedereen in het koor waardevolle aanwijzingen geven. Op deze manier lijkt elke repetitie eigenlijk op een mini-concert.

De Raadsvogels zijn dan ook heel enthousiast aan het nieuwe seizoen begonnen. Het koor bestaat nu uit zeventien dames en kan nog enige nieuwe leden gebruiken. Heb je zin om mee te doen dan ben je van harte welkom om te komen kijken, luisteren of meedoen op een repetitie. Als je meer informatie wilt dan kun je contact opnemen met Jenke Goudriaan.

Jenke Goudriaan
Secretaris zangkoor De Raadsvogels
Tel: 071-5237710 of mobiel: 06 2200 2237
Mail: jenkegoudriaan@hotmail.com

Meer informatie over dirigent Peter Scheele is te vinden op zijn website www.peterscheele.com.

Vogel Vocaal
Dirk Haaksman

Op een koude winteravond loop ik door onze mooie wijk op weg naar een interview. Een interview voor De Praatvogel. Voor deze gelegenheid omgedoopt tot 'De Zangvogel'. Komend vanaf de Rijnsburgerweg wandel ik door de Nachtegaalstraat en sla linksaf de Merelstraat in om vervolgens weer rechtsaf de Lijsterstraat in te gaan. Op straat is het stil, maar in mijn hoofd wordt het gezang sterker en sterker. Via de Leeuwerikstraat kom ik in de Mezenstraat. Nog even en dan ben ik er: de Bosuilstraat. Van stijlvolle oudbouw naar minstens zo aantrekkelijke nieuwbouw. Het gemengd vogelkoor is nu op zijn krachtigst. Ik voel, ik ruik de lente. Ik ben waar ik wezen moet. In onze serie ontmoetingen met de Vogelwijkse cultuur bel ik aan bij... Vogel Vocaal.

Binnen wacht het voltallige bestuur van het koor op mij: drie echte Vogelwijkers en de voorzitter. Maar die laatste komt van buiten de wijk, zelfs van buiten de stad. Een vreemde vogel. Hij houdt dan ook wijselijk zijn mond. Maar Inge, Carolien en Jan raken niet uitgepraat over hun Vogel Vocaal.

-Wie of wat is Vogel Vocaal?

Allen in koor: 'Vogel Vocaal is een ontzettend gezellig buurtkoor.'

-En hoe lang bestaan jullie al?

'Al bijna zeven jaar, Vogel Vocaal is opgericht in maart 2011. Met vijf of zes zangers en zangeressen rondom de piano zijn we begonnen. En e meeste leden van dat eerste uur zijn nog steeds lid. Uiteraard is er in die tijd wel enige doorloop geweest. Nu zijn we met zestien leden.'

-En vanwaar die naam? Vogel Vocaal?

Ik word na deze vraag toch enigszins meewarig aangekeken. Maar geduldig legt Inge uit: 'We wonen in de Vogelwijk. Althans de meeste leden, een enkeling komt van buiten de wijk. Er zijn ook zangers verhuisd uit de wijk, maar zingen nog gewoon mee.'

-Is wonen in de Vogelwijk een voorwaarde?

'Nee, zeker niet.'

Waarmee het Vogel-deel is uitgelegd. Het Vocaal-deel wordt niet nader toegelicht en ik durf daar niet meer naar te vragen.

-En wat voor repertoire zingen jullie?

Jan antwoordt als eerste: 'Van alles. Maar vooral laat middeleeuws.' Inge vult aan: 'Over de liefde, als het maar over de liefde gaat, en speels.' Jan weer: 'Licht werk, maar ook wel meer serieuze stukken. Mozart moppies. Duits, Slavisch, Gershwin. Zelfs pop. Maar daar moet je wel mee oppassen. Als je dat gaat zingen, klinkt het vaak slechter dan het origineel.' Carolien, lachend: 'Dan kun je maar beter klassiek zingen. Niemand weet toch meer hoe dat klonk.'

-En wat voor mensen zijn lid van Vogel Vocaal?

Eerst is het even stil, alsof de vraag verrast. Maar dan Jan: 'Goh, wat is ons gemiddeld lid? Het zijn vooral gezellige mensen.' Carolien: 'We vinden elkaar in de muziek.'

-Zijn het allemaal geofefende zangers en zangeressen?

Inge: 'De achtergronden en zangervaring zijn heel wisselend. Maar inmiddels zingen we al weer heel wat jaren met elkaar en het niveau is wel omhoog gegaan.'

-Waar merk je dat aan?

Inge: 'We studeren de stukken sneller in en de kwaliteit en zuiverheid worden beter.' Jan: 'En ook de presentatie. Ons eerste optreden was in het Leids Volkshuis. Toen had meer dan de helft van de zangers zelfs nog nooit op een podium gestaan!' Hij gaat verder: 'En veel leden van het eerste uur hadden geen ervaring met zingen.' En daar is Carolien het hardgrondig mee oneens: 'Iedereen kan zingen', zegt ze. Jan bindt in: 'Dat is waar, maar ik bedoelde zingen in een koor.'

-Repeteren: hoe vaak, wanneer en waar?

Carolien: 'Elke maandagavond 20.00 uur, bij Jan en Inge thuis, in de Bosuilstraat nummer 1.'

-Hebben ze dan zo'n groot huis?, vraag ik verwonderd.

Carolien: 'Nee, een groot hart.' En Inge: 'Raum ist in der kleinsten Hütte, zei Schiller al.'

-Is dat ook een lied?, vraag ik in mijn argeloosheid.

Inge lachend: 'Nee, dat moet nog geschreven worden.'

-Treden jullie wel eens op?

Jan: 'Jazeker, in ieder geval één keer per jaar. Dat brengt mij erop: Vogel Vocaal is een toegelaten instelling. Wij krijgen, net als veel andere koren overigens, subsidie van de gemeente Leiden. En dan moet je wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Wij behoren daarmee tot het culturele erfgoed van Leiden.'

-Wat maakt optreden zo leuk?

Jan: 'Het geeft een extra dimensie aan het repeteren. Je werkt ergens naar toe. En je kunt aan vrienden en familie laten horen wat je vermag.'

-En hoeveel mensen komen op jullie optredens af?

Jan: 'Laatst hadden wij ons eigen optreden in Cultuurhuis de Paulus. En daar waren ruim honderd mensen. Een trouwe schare fans, maar ook nieuwe mensen. Er moesten stoelen bij.'

-Hoe studeren jullie liederen in? Hebben jullie een dirigent?

Alweer Jan: 'Absoluut. Annemarie van Bragt uit Gouda. We zijn begonnen met Desiree Ceulemans, hier uit de wijk. Jong en veelbelovend en net afgestudeerd van het conservatorium. Maar die moest haar vleugels uitslaan. En nu dus Annemarie.'

-En dat bevalt?

Jan: 'Jazeker, een geweldig goede samenwerking, al zes jaar.'

-En als wijkgenoten dit lezen, kunnen ze dan mee komen zingen?

Carolien: 'Natuurlijk. Dan bellen ze even met Jan. En dan word je uitgenodigd om eens te komen zingen. En om te kijken of het past.' Jan vult aan: 'Om sfeer te proeven. Het gaat niet alleen om het zingen. Er moet over en weer een klik zijn.'

-En er is nog wel plek?

Jan: 'Jazeker, met name voor mannen. Een tenor of een bas, voor de goede balans.'

-Tot slot, wat vindt elk van jullie het leukste lied?

Carolien: '"Si mes yeux"', omdat het zo lekker zingt.' Inge: '"Your shining eyes"', ook omdat het zo heerlijk zingt en zo vrolijk is.' Jan, alsof het afgesproken is: 'Weep o mine eyes'.

Ik ga zoals ik gekomen ben. Binnen was het warm, daar in dat huis aan de Bosuilstraat. En niet alleen door de verwarming. Buiten heerst de kou. Maar die krijgt geen vat op mij. De lucht is helder en ik neurie 's Avonds bij het licht der sterren...

De Leidse Zwanenhoeder

Theo Gijzenij

Ook nu nog zwemmen er zwanen en ganzen in de Leidse singels en grachten. Het zijn majestueuze mystieke vogels. Denk maar aan alle sprookjes waar ze in voorkomen, niet alleen in die van moeder de gans. In vroeger tijden onderscheidden zwanen en ganzen zich niet alleen van andere dieren vanwege hun vlees en eieren, maar ze brachten ons ook het schrijfgerei, de pen waarmee we brieven konden schrijven; sierlijk gekrulde en versierde tekens, die we middels de in de inktpot gedoopte veer, aan ons papier toevertrouwden.

"Swan Upping on the Thames", uit Henry Robert Robertson's *Life on the Upper Thames*, 1875

Het stadsrecht om zwanen te houden

Het recht om zwanen te houden was één van de privileges die een stad kon hebben, net zo goed als marktrecht, ommuringsrecht, jachtrecht, tolrecht, en nog zoveel meer voorrechten. Meestal 'kocht' een stad een dergelijk recht op verzoek van de heer, graaf of hertog, wanneer die weer eens geld nodig had, meestal voor een of andere veldtocht.

In Leiden zat er tussen de stad en de graaf een extra schakel, omdat Leiden als enige een 'Burggraaf' had, vanwege onze Burcht. De burggraaf had dit '*recht van 'zwaandrift'*', maar meestal verpachtte hij dit, soms zelfs in verschillende secties; het kostte hem geen moeite, maar hij ving wel een aardige stuiver aan inkomsten.

Bij splitsing over meerdere pachters was het noodzakelijk om de edele beestjes een halsband om te doen, zodat duidelijk was bij welk 'baasje' hij/zij hoorde. We zien zo'n zwaan met herkenningsteken nog wel eens terug in een stads- of streekwapen. In de 19e eeuw ging men over van (hals)band naar tatoeage.

Leiden kreeg op 19 februari 1593, dus bijna 20 jaar ná ons beroemde beleg tegen de Spanjaarden, het recht als stad, om 6 paar ganzen en zwanen in de Leidse wateren te houden. Naast de wateren binnen de toenmalige stadsgrenzen werd het vaargebied van de zwanen en ganzen nauwkeurig omschreven: de Oude Rijn van Leiderdorp tot Katwijk en de Mare tot het Warmonderhek.

De zwanenhoeder

Als een zwaan buiten dit territorium op jacht ging moest de stadshoeder het dier of de dieren weer terugbrengen; hij had daarvoor een speciale boot te zijner beschikking, de 'zwanenschuit'. Andere benamingen voor zwanenhoeder waren 'stadspluimgraaf' en minder chique 'zwanensterfman', dat laatste vermoedelijk omdat zijn aanstelling meestal levenslang was.

Zilveren Zwanenhalsband van Fogelsangh State (Friesland)

Beschermde dieren

De zwanen stonden best in hoog aanzien; in 1649 werd vanaf de roepstoel (Breestraatzijde van het stadhuis) een verordening afgekondigd: '*verboth van deser stede zwanen te storen ofte te verjagen*', uiteraard was het ook ten strengste verboden om: eieren te jatten, de dieren te slaan of te schieten, nesten te vernielen enz., en dit alles onder een boete van 50 guldens, een voor die tijd zeer hoge boete, zeker als we het vergelijken met het jaarloon van de zwanenhoeder van 70 guldens.

De stedelijke zwanenkooi

Al in de annalen van 1669 wordt melding gemaakt van een prachtig onderkomen voor de zwanen als ook van een apart ganzenhok. Dit laatste heeft niet zo lang stand gehouden; ganzen waren veel mobieler en gingen er veel sneller vandoor. Dat stedelijk zwanenhok lag in de singel bij de Rijnsburgerpoort. Voor de niet zo in de Leidse geschiedenis thuis zijnde lezer: de Rijnsburgerpoort lag tussen de Rijnsburger- en Morssingel, anders gezegd, waar men nu vanaf de Stationsweg de Steenstraat op loopt; nog duidelijker gezegd: de zwanenkooi lag in het water aan de zijkant van wat nu eetcafé van der Werff is. Ondanks de hoge boete bij overtreding had men de zwanenkooi, meer lijkend op een 'ren' aan de bovenzijde voorzien van scherpe punten, als extra afschrikking voor de blijkbaar talrijke kwajongens.

Vanuit de stedelijke financiën bezien waren de zwanen allesbehalve een voordelig zaakje. Naast de kosten van de oppasser waren er nog de kosten van het bijvoederen, verantwoord voor 130 guldens, vooral in de winter - toen waren er nog echte winters! De beesten graasden de graskanten leeg, waardoor de stad dat gras niet kon verkopen, wat blijkbaar met dit deel van het openbaar groen wel gebeurde. In 1738, beslist geen rijk jaar, werd om die reden besloten het ganzenverblijf bij het zwanenonderkomen te voegen. Men trok zich voortaan niets meer van de ganzen aan en het aantal zwanen werd gereduceerd tot 12.

Er is door de vroede vaders heel wat af vergaderd voordat dit besloten werd, want het was gebruikelijk dat de Hoge Heeren van de stad jaarlijks een vette gans kregen, dat werd nu dus een zwaan, mits het aantal zwanen niet onder de twaalf duikelde.

Het einde van deze bevoorrechte zwanenpositie kwam in de Franse tijd (1795-1813); immers toen heerste: Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap en geen privileges. Hier en daar werden ná de Franse tijd de oude rechten weer hersteld, maar voor Leiden hoefde het niet meer. **(zie ook Leidsch Dagblad van 13 januari 1992).**

Receptenrubriek

Anneke Donker

Vind je het leuk om het recept van je favoriete gerecht te delen? Stuur het dan naar de redactie.

Je kunt bijvoorbeeld het recept van een gerecht insturen dat voor het jaarlijkse wijkfeest of voor het wijk-kerstdiner wordt gemaakt. Of misschien maak je van groente of fruit uit je eigen volkstuin wel een heerlijk gerecht, waar je zelf altijd veel succes mee hebt. Het zou helemaal leuk zijn als het recept zelf is bedacht, maar dat hoeft natuurlijk niet.

N.B. Uiteraard ☺ alleen recepten zonder kant en klare zakjes en potjes.

Gabrielle's Paddenstoelensoep

Deze heerlijke soep maakte Gabrielle voor het Vogelwijk kerstdiner met eekhoorntjesbrood dat ze rondom onze wijk vindt. Het kennersoog van Gabrielle en haar man Cor herkent deze delicatessie zelfs op de Warmonderweg! Gabrielle, die oorspronkelijk uit Polen komt, was daar altijd gewend om paddenstoelen te zoeken en Cor weet er ook alles van. In Polen is het bij wijze van spreken een nationale sport. Het eekhoorntjesbrood wordt thuis gedroogd en het hele jaar door worden de paddenstoelen in gerechten gebruikt.

Een gewaarschuwd mens telt voor 2, je moet de paddenstoelen goed kunnen herkennen want de exemplaren die er op lijken zijn giftig! Je kunt ze daarom beter kopen in een Poolse winkel of in een natuurvoedingswinkel. Gedroogd hebben ze veel meer smaak.

Recept

Ingrediënten (hoeveelheid naar eigen inzicht) :

- Eekhoorntjesbrood, gedroogd
- Verschillende groenten zoals knolselderij, wortel, prei, eventueel wortel-peterselie
- Peperkorrels/pimentkorrels, laurierblad, groentebouillonblokjes

Om te binden:

- room, bloem

Om te garneren:

- gesneden peterselie

Bereiding:

Week het eekhoorntjesbrood voor gebruik een nacht in water of melk.

Kook de paddenstoelen daarna 1 uur in water.

Voeg vervolgens de gesneden groenten, kruiden en het groentebouillon-blokje toe en kook de groenten gaar. Maak van de bloem en het room een glad papje en roer dit door de soep om te binden.

Strooi de peterselie er op het laatst overheen.

Bloeiende Boomspiegels

Els de Hullu, Marja Hogendorf & Anneke Sleswijk

Op een koude en regenachtige dag in februari hebben tien wijkgenoten met de gemeente een schouw gelopen om de staat van de wijk te beoordelen. (Zie <https://leiden.vogelwijk.nl> voor het rapport en de actiepunten.) Inmiddels worden de eerste acties van de gemeente zichtbaar, zoals het witten van de betonnen pionnen, het neerleggen van autowerende boomstammen bij het wandelpad, het strooien van nieuwe schelpen op het pad naar Endegeest, enzovoort – en dat knapt op!

Bij de schouw hoorden we ook dat we als wijkbewoners zelf aan de slag kunnen. Heeft u zin om een stukje gemeentegrond te beplanten en te onderhouden zodat onze wijk nog mooier wordt? Er is een nieuwe mogelijkheid: Samen aan de slag; samen betekent in dit geval samenwerking tussen u en de gemeente. Bijvoorbeeld: als er in de buurt van uw huis een boom staat, kunt de de ruimte daar omheen – in jargon: de boomspiegel – adopteren om te beplanten en te onderhouden.

Dat doet u in overleg met de gemeente, die daarvoor een speciaal afsprakenformulier (convenant) heeft gemaakt, waarin de afspraken tussen u en de gemeente worden vastgelegd. Stelt u zich voor dat u elke dag als u uw huis uit komt aankijkt tegen uw eigen bloeiende planten en zoemende bijen, heerlijk! Hoe meer mensen meedoen, hoe mooier het wordt.

Het convenant staat op de Vogelwijk-website: <https://leiden.vogelwijk.nl> bij Samen aan de Slag zodat u zelf actie kunt ondernemen. De gemeente checkt of de boomspiegel geschikt is, maakt die klaar voor beplanting en geeft u wat hulpmiddelen zoals handschoenen. De gemeente kan ook vrijblijvend een paar voorbeelden van beplantingsideeën aanleveren, voor zowel de zon- als de schaduwzijde van de boom en u kunt advies krijgen van een 'onderhoudscoach'. En er komt een tegeltje met het logo van Samen aan de slag zodat de schoffelploegen uw mooie planten niet weg-schoffelen.

We hopen dat veel mensen de tuinhandschoen willen oppakken – meld u aan door het convenant op de website te printen en in te vullen en laat de boomspiegels bloeien.

De Vogel en de Kat

Anneke Sleeswijk

O, nee, hij heeft een vogel! Mijn katten zijn mijn lust en mijn leven, maar dat ze vogels vangen went nooit. Zijn katten ook werkelijk een bedreiging voor de vogelstand in Nederland? Als bioloog wilde ik dat wel eens proberen uit te zoeken, gewoon objectief, los van alle emotie.

In de afgelopen 25 jaar is het aantal koolmezenpaartjes in Nederland bijna verdubbeld tot een kleine 600.000 – meer dan ooit tevoren. Met de huismus is het andersom: daarvan is het aantal broedparen in dezelfde tijd gehalveerd. Vanwaar dit verschil tussen de koolmees en de mus?

De Egyptenaren hielden katten om hun graanschuren te beschermen tegen de muizen. Toen de oude Grieken deze katten ontdekten waren ze enthousiast en namen ze er een paar mee naar huis. Daarmee deed de huiskat zijn intrede in Europa. Oorspronkelijk bestond ons grondgebied voornamelijk uit oerbossen en zilte kustmoerassen. Door toedoen van de mens is daar een gevarieerd cultuurlandschap voor in de plaats gekomen. Niet alleen de landbouwgrond maar ook alle natuur die we in Nederland kennen maakt deel uit van dat cultuurlandschap. Van het totale grondoppervlak van Nederland is ongeveer tien procent verhard. Vooral in steden vinden we veel verharde oppervlakken. In ecologisch opzicht zijn dit stukjes woestijn: er groeit niets of vrijwel niets. Voor vogels zijn verharde oppervlakken meestal niet interessant. Er zijn uitzonderingen: mussen nestelen graag onder dakpannen en meeuwen vinden vooral platte daken geweldige plekken voor hun nesten. Ook woestijnen zijn dus niet geheel levenloos, maar de soortenrijkdom is er meestal wel erg beperkt.

Waar mensen zijn, zijn mussen, en waar geen mensen zijn... daar zijn ook geen mussen. Mensen creëren met hun huizen (dakpannen), tuinen (boompjes en struiken), en afval (voedsel) al eeuwenlang precies datgene wat een huismus nodig heeft om te nestelen, te vergaderen, te schuilen en te eten. Wanneer de mens zijn gewoonten verandert, dan verandert de mussenstand mee. Machinaal gemaakte dakpannen, keurig betegelde tuinen, een afvalvrije leefomgeving... de huidige trend van controle en perfectie staat haaks op de belangen van de mus. Mussen houden van slordig. 'Veilig en heel' is fijn, maar als het doorslaat naar 'netjes en strak', dan is de huismus daar niet blij mee.

De natuur is overvloedig.

Een vrouwtjeskoolmees legt per jaar ongeveer tien eitjes, waarvan er gemiddeld zeven uitkomen. Met een beetje geluk bereikt een eenmaal volwassen geworden koolmees een leeftijd van tien jaar. Eén enkel koolmezenpaar krijgt in totaal dus zo'n 70 nakomelingen. Om het aantal koolmezen contant te houden zouden ze in al die jaren genoeg hebben aan twee nakomelingen: twee kinderen ter vervanging van de overleden ouders. Ietsje meer misschien, om te compenseren voor de koolmezen die single zijn, of homo, of onvruchtbaar, maar zeker niet meer dan drie. Die 67 andere

koolmeesjes gaan dus dood. Ze gáán niet alleen dood, ze móeten ook dood. Anders zouden we over tien jaar in Nederland geen 600.000 koolmezenparen hebben maar 1.000.000.000.000. En dat is meer dan er vogels op aarde zijn.

De natuur is wreed, aldus Darwin, die hierdoor zelfs van zijn geloof in God afviel. Omwille van *the survival of the fittest* moeten er alleen al in Nederland ieder jaar ruim vier miljoen koolmeesjes sterven. Hoeveel er uiteindelijk overleven is vooral afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare voedsel en leefruimte. Voor ieder meesje dat door een kat wordt gevangen blijft er in principe voedsel en leefruimte over voor een ander meesje, dat anders zou sterven. Het klinkt misschien raar, maar in Nederland vormt het betegelen van tuinen voor veel vogelsoorten een grotere bedreiging dan het houden van katten.

Waarom gaat het met de koolmees zo goed? Dat komt doordat er in Nederland in de afgelopen decennia meer bos bij is gekomen, doordat er meer nestkasten zijn geplaatst en doordat meer mensen een vogelhuisje neerzetten. Vogels voeren is niet alleen leuk, het helpt ook echt.

Hoe zit het nu met de vogel en de kat?

Katten horen bij de mens, net als veel van onze vogelsoorten. Hoewel huiskatten van oorsprong niet in Nederland thuis horen leven ze hier al een paar duizend jaar. Er zijn nu meer katten dan vroeger, maar die katten worden ook beter verzorgd, waardoor ze voor hun kostje niet meer afhankelijk zijn van de natuur. De hele Nederlandse natuur is uiteindelijk door de mens geworden tot wat hij nu is, en ondanks de aanwezigheid van katten hebben talrijke vogels zich door de eeuwen heen juist door toedoen van de mens in ons land kunnen vestigen. Dat de mus en ook de spreeuw het de laatste jaren slechter doen wordt door deskundigen van de Vogelbescherming niet toegeschreven aan de huiskat maar aan het verdwijnen van leefgebieden, voedsel en nestmogelijkheden door culturele ontwikkelingen, waaronder de 'verstening van tuinen'. Dit alles betekent niet dat katten geen enkele invloed hebben, maar wel dat katten, net als koeien, paarden en mensen, deel uitmaken van de dynamiek van het Nederlandse cultuurlandschap. Dat katten vogels vangen blijft naar, maar dat we ons er zo druk over maken komt óók doordat het een voor de mens zichtbare narigheid is. De voor ons meestal onzichtbare narigheid van de evolutie, zoals de vier miljoen stervende koolmeesjes per jaar, nemen we ondertussen min of meer voor lief.

En de vogels in onze tuinen? Voor veel vogelsoorten kan het omzomen van de (al dan niet betegelde) tuin met boompjes en hoge struiken al heel wat opleveren. Voor vogels die wormen of insectenlarven eten, zoals merels, lijsters en spreeuwen, is het fijn als de tegels verdwijnen. Van een grasveldje worden ze heel blij. Ook struiken met bessen worden door deze vogels gewaardeerd. En wat de mezen betreft doet een vogelhuisje wonderen. Want ook en misschien wel *juist* in de Vogelwijk zitten nog steeds heel veel vogels. Maar die vogels komen alleen in tuinen waar ze wat te zoeken hebben. (Zie <https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/tuininrichting>). *Laat de woestijn bloeien!*

Nieuws van het Wijkcomité

Cees Meijer

Adopteer het Wijkfeest

Zoals jullie in de vorige Praatvogel hebben kunnen lezen, stopt Ronald niet alleen als lid van het wijkcomité, maar ook als coördinator van het Wijkfeest dat we 1 september hebben. We schreven daarover al eerder in de Praatvogel. We zijn nu op zoek naar mensen die het Wijkfeest van 2018 willen adopteren, want de vorige oproep heeft niets opgeleverd. De bedoeling is dat een team het volgende Wijkfeest organiseert en misschien ook nadenkt over een nieuwe vorm. Wij vonden het leuk om te doen, maar op enig moment is het goed om klussen over te dragen aan andere mensen met nieuwe ideeën. Het organiseren kostte relatief weinig tijd, het is vooral zaak om de taken goed te verdelen. We gooien het nieuwe team niet meteen in het diepe, want zowel Ronald als het Wijkcomité willen desgevraagd aan alle kanten adviseren en helpen.

Duurzame Pagina's op de Website

Naar aanleiding van de geslaagde avond over duurzaamheid in de Vogelwijk heeft Kees van den Aarsen een aantal pagina's aangemaakt op de website leiden.vogelwijk.nl.

Duurzaam	(https://leiden.vogelwijk.nl/duurzaam)
Zonnepanelen	(https://leiden.vogelwijk.nl/duurzaam/zonnepanelen)
Isolatie	(https://leiden.vogelwijk.nl/duurzaam/isolatie)
Subsidie	(https://leiden.vogelwijk.nl/duurzaam/subsidie)

De komende tijd gaan we deze pagina's vullen met een overzicht van de duurzame initiatieven in de Vogelwijk en allerlei tips en trucs op dit gebied. We kunnen er naar toe en vanaf linken naar blogs, artikelen enzovoort. Een soort 'home' voor een duurzame vogelwijk. Ook verwijzen we ernaar via Nextdoor.

Vogelwijk Facebookpagina

Het is nog heel pril en er staat nog vrijwel niets op, maar we hebben ook een Facebookpagina voor de wijk aangemaakt. Ik zou ieders hulp willen inroepen om deze pagina te laten groeien.

Belangrijke Data:

1 september 16.30uur: Wijkfeest

24 oktober 10.00 uur: Opruimactie Bos van Bosman

Algemeen Beschaafd Leids

Theo Gijzenij

Onderstaand een lijst met een aantal typisch Leidse woorden met de 'normale' Hollandse betekenis. Zeker oudere Leidenars zullen dit hier en daar herkennen, en wellicht dat het een :-) op hun gezicht tovert. Hier nu de letters "L t/m N". Wil het leuk zijn moeten de Leidse woorden natuurlijk wel echt ABL (Algemeen Beschaafd Leids) worden uitgesproken.

Leids

ABN

L

Larvekar:
Lasdrager:
Leiû:
Lekke pijp:
Looier:
Lijer:

kinderwagen
fiets bagagedrager
Leiden
lekke fietsband
stalen kogel als knikker
lijf, lichaam

M

Majorettewoning:
Mè:
Mè è:
Mekker:
Moembakkes:

maisonette
vrouwelijke tegenhanger van jûh
wat overkomt mij nu?
klap
masker

N

naakte kindertjes in 't groene gras:
natte krant:
net intere:
nijpaars:

stamppot snijbonen
raar ventje, roddelaarster
raam ingooien
gierigaard; iemand die zo gierig is dat ie z'n
anus dichtknijpt omdat die zelfs van z'n
behoefte moeilijk afstand kan doen.

Wist u dat...

- ❖ de Grote Vijf van Nederland zijn: ree, edelhert, wild zwijn, zeehond en bever?
- ❖ men in Nederland lammetjes kan adopteren? Bijvoorbeeld bij de Rhedense schaapskudde?
- ❖ het woord 'lente' komt van het woord 'lang'? Omdat de dagen langer worden ('lengen') heet het voorjaar nu lente.
- ❖ de website www.huisjeboompjebeter.nl tips en adviezen geeft aan stadsbewoners om hun tuinen te ver-groenen zodat de tuin klimaatbestendiger wordt en er meer biodiversiteit ontstaat?
- ❖ het dit jaar precies 100 jaar geleden is dat Suze Groenweg als eerste vrouw in de Nederlandse geschiedenis werd gekozen als lid van de Tweede Kamer?
- ❖ één op de vijf mensen dementie krijgt? Dat bij vrouwen het zelfs één op de drie is?
- ❖ slaaptekort het risico op Alzheimer kan vergroten omdat er dan geen daling plaatsgrijpt van (amyloid-beta) eiwit waardoor dit kan gaan stapelen in de hersenen?
- ❖ er geen geneesmiddel bestaat voor dementie?
- ❖ mensen in de Hongerwinter 1944-45 veel creatiever waren in het vinden van eten dan we dachten? De Leidse biologiestudent Tom Vorstenbosch ontdekte dat er in de Hongerwinter maar liefst 38 plantensoorten werden gegeten waaronder radijsloof en wilde planten als zuring en vogelmuur.
- ❖ tegen de bebouwde kom van Rijnsburg aan, indoor volkstuintjes in een professionele kas te huur zijn?
- ❖ Pieter Pauw ook wel bekend onder de naam Petrus Pavius, arts en botanicus, rond 1601 de eerste catalogus van de Leidse Kruidentuin (de Hortus Botanicus) maakte?
- ❖ kersen enorm gezond zijn? Uit verscheidene onderzoeken kwam naar voren dat kersen ontstekingsremmend werken, goed zijn voor de stoelgang, voor je weerstand, veel antioxidanten bevatten en rijk zijn aan vitamine A en C. Verder blijken kersen ook goed voor het hart, een goede nachtrust, de bloeddruk en voor de huid, en ze helpen bij vermindering van buikvet. (*Bron: nationalacademic.nl*)
- ❖ in de oorlogsjaren meerdere Indonesiërs in de Vogelwijk waren ondergedoken?

- ❖ de bekendste Indonesische verzetsstrijder in Leiden de sociologiestudent Irawan Sujono was, die in de Merelstraat woonde? Hij werkte mee aan het illegale verzetsblad 'De Bevrijding' en was lid van een Indonesische gevechtsgroep van de Binnenlandse Strijdkrachten. In januari 1945 werd hij door de Duitsers doodgeschoten tijdens een razzia omdat hij een stencilmachine bij zich had voor het drukken van 'De Bevrijding'.
- ❖ de es, een inheemse boomsoort, dreigt te verdwijnen, omdat de bomen worden aangetast door een agressieve schimmelziekte waarvan de bomen niet herstellen?
- ❖ ook in de bossen rond Almere veel essen worden geveld door de essenziekte, maar dat men daar van het geveldde essenhout weer prachtige tafels maakt?
- ❖ u koper, brons en zilver heel mooi schoon kunt krijgen met een beetje ketchup en zout? Dat u eenvoudigweg wat ketchup op een doekje spuit met wat zout erover waarna u na enige minuten poetsen het mengsel afspoelt met water?
- ❖ alle inheemse vogels, hun nesten en eieren zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming?
- ❖ in het voorjaar veel jonge vogels dakloos raken doordat mensen onvoorzichtig heggen snoeien?
- ❖ veel egelnesten in de lente verstoord worden door grasmaaiende tuineigenaren?
- ❖ de oude practicumgebouwen, die naast het Gorlaeus stonden en waar asbest in verwerkt zat, duurzaam worden gesloopt? Wilt u zien hoe duurzaam slopen in z'n werk gaat? Kijk op: <https://youtu.be/jnlWIFpJR2I>
- ❖ de Dutch Green Building Council, een organisatie die streeft naar duurzame bouw en sloop, deze aanpak heeft beoordeeld met 4 (van de 5) sterren? En dat er meer informatie over de sloop is te vinden op de [projectwebsite www.duurzameslooplpcpenhoogbouw](http://www.duurzameslooplpcpenhoogbouw)?
- ❖ wanneer onze huid wordt blootgesteld aan zonnestrallen, dit de bloeddruk verlaagt? En dat daardoor de kans op onder andere hoge bloeddruk, trombose, hartaanvallen en beroertes afneemt? (Bron: <https://www.ed.ac.uk/news/2013/sunshine-080513>)
- ❖ aan de kust in het voorjaar tot wel 60 meer uren kans op zon is? En dat dit komt omdat door het koude water van de Noordzee er boven het zeewater minder wolken ontstaan dan landinwaarts?

❖ **wij u een zonnig voorjaar wensen!**

Agenda

- ❖ 1 juli Deadline Praatvogel
- ❖ 1 september Wijkfeest
- ❖ 24 oktober Opruimactie Bos van Bosman

- ❖ Elke 3e donderdag van de maand in het Speelruimtegebouw:
Vogelnetwerkcafé: 10:30 – 12:00

Praatvogel Poëzie

Botticelli

*De zee schuimt
Als een dekmantel
Van blinkend haar.*

*Een lieflijke gestalte
Die niet is te omarmen,
Een parel die zijn schulp verlaat.*

*Een hersenschim,
Op blote voeten
Uit de geëmailleerde zee
Als kabbelende sneeuw.*

*We kauwen het zonlicht
Met huid en haar
Tot de westenwind
Het droombeeld wegvaagt
In een vloed van bleke rozen.*

© **Jan Wolkers, uit: Verzamelde gedichten/De Bezige Bij**